

**PEMBENTUKAN MODUL LATIHAN PEMIKIRAN KREATIF UNTUK BAKAL
USAHAWAN BAGI GRADUAN KEJURUTERAAN KOLEJ UNIVERSITI
TEKNOLOGI TUN HUSSEIN ONN**

SUZLINA @ NORHIDAYAT BINTI ABDUL RAZAK

**Projek Sarjana ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada syarat
penganugerahan
Ijazah Sarjana Pendidikan Teknik Dan Vokasional (PTV)**

**Fakulti Teknologi Kejuruteraan
Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn**

MAC 2003

Buat ibu yang dikasih dan Papa Yang Disayangi...

“Terima Kasih Atas Kasih Sayang dan Pengorbananmu selama ini “

Buat Suriati, Suriani dan Norjumaiyah Bt. Abdul Razak

“Terima Kasih Atas Keprihatinanmu Sebagai Seorang Kakak dan Adik”

Tidak dilupakan “My Future Husband, Abdul Aziz B. Othman Ramli”

Terima Kasih atas pengorbananmu.

Seluruh ahli keluarga dan rakan taulan...

“Terima Kasih Atas Segalanya”

**SEMOGA KALIAN SENTIASA BERADA DIBAWAH PAYUNG RAHMATNYA
DAN KEHIDUPAN KALIAN JUGA DIBERKATI.**

PENGHARGAAN

Penulis ingin merakamkan penghargaan ikhlas kepada penyelia projek sarjana iaitu En. Berhannudin B. Mohd. Salch dan bekas penyelia saya iaitu En. Ahmad B. Esa yang tidak jemu-jemu memberikan pendapat, nasihat, bimbingan dan dorongan sepanjang tempoh penyelidikan projek sarjana ini.

Ucapan terima kasih juga kepada Prof. Madya Haji Ayob B. Johari serta En. Ishak B. Baba selaku penilai dan pembaca kedua atas kerjasama yang telah diberikan. Segala teguran dan komen yang diberikan amat disanjungi.

Kerjasama yang diberikan oleh pensyarah-pensyarah iaitu En Ahmad B. Esa, En. Akbal B. Abdullah dan Tuan Haji Sapon B. Ibrahim serta Pegawai Rundingcara Pusat Kaunseling dan Pembangunan Pelajar KUiTTHO, Pn. Noraishah Bt. Daud untuk menilai serta memberikan cadangan meningkatkan kualiti Modul Latihan Pemikiran Kreatif Untuk Bakal Usahawan, amatlah dihargai.

Penghargaan juga ditujukan kepada pihak perpustakaan KUiTTHO dan luar KUiTTHO serta pihat terlibat secara langsung dan tidak langsung dalam menyiapkan projek sarjana ini. Ribuan terima kasih kepada staf-staf KUiTTHO serta rakan-rakan seperjuangan seperti Dayang Suhaila Abd Rahim dan Wan Norliana Wan Sulung yang sama-sama mendapatkan maklumat untuk tujuan penyelidikan serta saling memahami.

ABSTRAK

Bidang Keusahawanan dikenalpasti sebagai satu langkah yang boleh diambil untuk mengurangkan kadar pengangguran di kalangan lepasan institut pengajian tinggi. Namun, salah satu faktor kegagalan usahawan hari ini kerana mereka tidak menepati ciri-ciri yang perlu ada pada seorang usahawan iaitu berfikiran kreatif. Graduan lepasan KUiTTHO dalam bidang kejuruteraan tidak menerima pendedahan ilmu keusahawanan sepanjang tempoh pengajian mereka. Kajian dilakukan untuk mengenalpasti kecenderungan bekas pelajar kejuruteraan dari KUiTTHO yang menyambung pengajian di peringkat sarjana Pendidikan Teknik dan Vokasional semester akhir melalui potensi kreativiti dalam bidang keusahawanan. Borang Soal Selidik, Borang Penilaian Modul dan Modul Latihan Pemikiran Kreatif Untuk Bakal Usahawan digunakan sebagai instrumen dalam kajian ini. Modul Latihan Pemikiran Kreatif untuk Bakal Usahawan telah dibina sebagai langkah awal seseorang untuk menguji potensi kreativiti mereka untuk mencebur入 bidang keusahawanan. Kajian mendapati responden cenderung mempunyai pengetahuan serta potensi kreativiti yang tinggi dalam bidang keusahawanan.

ABSTRACT

Entrepreneurship has been identified as one of the factors for reducing unemployment among university and college's graduates. However, the failure of entrepreneurs nowadays is due to the lack of creative thinking. KUiTTHO engineering graduates were not exposed to entrepreneurship knowledge in their learning process. This study has been carried out to identify the perception of KUiTTHO's engineering graduates as regards creativity in entrepreneurship. The instruments for this study were a set of questionnaire, a product evaluation form and Creative-Thinking Module for Future Entrepreneurs. The result of this study shows that the respondents were interested to gain knowledge about entrepreneurship and have high creativity level.

ISI KANDUNGAN

BAB	PERKARA	MUKA SURAT
	PENGESAHAN STATUS PROJEK SARJANA	
	PENGESAHAN PENYELIA	i
	HALAMAN JUDUL	ii
	PERAKUAN PELAJAR	iii
	DEDIKASI	iv
	PENGHARGAAN	v
	ABSTRAK	vi
	ABSTRACT	vii
	KANDUNGAN	viii
	SENARAI JADUAL	xiii
	SENARAI RAJAH	xv
	SENARAI LAMPIRAN	xvi
	SENARAI SINGKATAN	xvii
I	PENDAHULUAN	1
1.1	Pengenalan	1
1.2	Latarbelakang masalah	4
1.3	Pernyataan masalah	8
1.4	Persoalan kajian	11

1.5	Objektif kajian	11
1.6	Kepentingan kajian	12
1.7	Skop kajian	13
1.7.1	Kecenderungan	13
1.7.2	Pelajar kejuruteraan KUiTTHO sarjana PTV	13
1.7.3	Potensi kreativiti	13
1.7.4	Keusahawanan	14
1.8	Definisi istilah dan operasional	14
1.8.1	Usahawan	14
1.8.2	Pemikiran kreatif	15
1.8.3	Modul	16
II	SOROTAN KAJIAN	17
2.1	Pendahuluan	17
2.2	Model Kajian	18
2.3	Konsep dan ciri-ciri keusahawanan	21
2.4	Pendidikan Keusahawanan	23
2.5	Konsep pemikiran kreatif	23
2.6	Kerjaya Sebagai Usahawan	26
2.7	Modul Pengajaran	27
2.8	Kajian Lepas	29
III	METODOLOGI KAJIAN	33
3.1	Rekabentuk Kajian	33
3.2	Responden dan Sumber Data	36
3.3	Instrumen Kajian	36
3.4	Kajian Rintis	39
3.5	Kaedah Analisis Data	40
3.6	Prosedur Kajian	43

3.7	Batasan Kajian	44
3.7.1	Kumpulan responden yang kecil	44
3.7.2	Kesuntukan masa	45
3.7.3	Sumber kewangan	45
3.7.4	Modul hanya dibuat penilaian	45
IV	REKABENTUK DAN PENILAIAN PRODUK	46
4.1	Pengenalan	46
4.2	Objektif modul	47
4.3	Latarbelakang teori penghasilan produk	47
4.4	Rekabentuk produk	49
4.4.1	Bentuk dan ciri produk	49
4.4.2	Kronologi pembinaan produk	50
4.4.3	Pernasalahan dalam membina produk	52
4.4.4	Bahan, kos dan masa membina produk	53
4.4.5	Dokumentasi produk	53
4.5	Penilaian produk	54
4.5.1	Pemilihan dan pembinaan instrumen untuk menilai produk	54
4.5.2	Pemilihan subjek kajian yang akan menilai produk	54
4.5.2.1	Latarbelakang Penilai	55
4.5.3	Fokus penilaian	56
4.5.4	Cadangan pembaikan	58

V	ANALISIS DATA	59
5.1	Pendahuluan	59
5.2	Latar Belakang Responden	61
5.2.1	Jantina Responden	61
5.2.2	Umur Responden	61
5.2.3	Bangsa Responden	62
5.2.4	Kursus di Peringkat Ijazah	62
5.3	Persepsi kecenderungan/kepekaan bekas pelajar kejuruteraan di KUiTTHO dalam bidang keusahawanan.	62
5.4	Pengetahuan responden dalam bidang keusahawanan	67
5.5	Analisis data tentang pengujian potensi kreativiti responden	71
5.6	Modul merupakan kaedah untuk menimbulkan kecenderungan dalam bidang keusahawanan	73
5.7	Analisis data tentang pengujian kecenderungan dalam bidang keusahawanan ketika masa lapang,	76
5.7.1	Bacaan yang digemari	76
5.7.2	Kekerapan membaca bahan bacaan dalam skop keusahawanan	77
5.7.3	Bahagian utama dalam bacaan suratkhabar	78
5.7.4	Bacaan majalah berkaitan perniagaan	78
5.7.5	Mempunyai rakan sebaya terlibat dalam bidang keusahawanan	79
5.7.6	Rakan mengajak turut serta dalam bidang keusahawanan	80
5.7.7	Lakukan aktiviti dalam bidang keusahawanan ketika masa lapang	80
5.8	Analisis penilaian produk	81

VI	PERBINCANGAN, RUMUSAN DAN CADANGAN	86
6.1	Pendahuluan	86
6.2	Perbincangan	87
6.2.1	Persepsi kecenderungan responden dalam bidang keusahawanan	87
6.2.2	Pengetahuan responden tentang ilmu keusahawanan.	89
6.2.3	Potensi kreativiti responden	90
6.2.4	Kebolehlaksanaan Modul Latihan Pemikiran Kreatif	91
6.3	Rumusan kajian	92
6.4	Cadangan	93
6.4.1	Aspek keusahawanan	93
6.4.1.1	Penekanan pendidikan keusahawanan di kalangan pelajar kejuruteraan.	94
6.4.1.2	Penyediaan peluang-peluang keusahawanan yang lebih luas kepada pelajar kejuruteraan.	94
6.4.2	Aspek modul.	95
6.4.2.1	Isi kandungan modul	95
6.4.2.2	Jadikan modul pemikiran kreatif dalam bentuk CD interaktif	95
6.4.2.3	Modul pemikiran kreatif untuk bakal usahawan sebagai modul untuk semua golongan.	96
RUJUKAN		97
LAMPIRAN		102-109

SENARAI JADUAL

NO. JADUAL	TAJUK	MUKA SURAT
3.1	Jadual prosedur kajian	43
5.1	Persepsi kecenderungan/kepekaan bekas pelajar kejuruteraan dalam bidang keusahawanan	65
5.2	Analisis Statistik Deskriptif persepsi kecenderungan/kepakaan pelajar dalam bidang keusahawanan	66
5.3	Jadual kekerapan pengetahuan bekas pelajar kejuruteraan di KUiTHHO dalam bidang keusahawanan	69
5.4	Jadual Statistik Deskriptif pengetahuan responden dalam bidang keusahawanan	70
5.5	Jadual kekerapan pengujian potensi kreativiti dalam bidang kesahawanan	72
5.6	Jadual Statistik deskriptif pengujian potensi kreativiti responden dalam bidang keusahawanan	73
5.7	Jadual kekerapan pengujian terhadap keberkesanan modul	75
5.8	Pengujian potensi kreativiti responden dalam bidang keusahawanan.	75
5.9	Jadual kekerapan bacaan yang digemari.	77

5.10	Kekerapan membaca bahan keusahawanan	77
5.11	Pilihan keutamaan bahagian suratkhabar	78
5.12	Pilihan majalah berkaitan perniagaan	79
5.13	Jadual kekerapan responden mempunyai rakan terlibat dengan keusahawanan	79
5.14	Dorongan kawan menyertai bidang keusahawanan	80
5.15	Jadual kekerapan responden terlibat dengan aktiviti keusahawanan di masa lapan	81

PTTA UTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

SENARAI RAJAH

NO. RAJAH	TAJUK	MUKA SURAT
2.1	Model kajian	19
3.1	Rajah rekabentuk kajian	34
3.2	Kaedah menganalisis data soal selidik	41
3.3	Rajah kaedah menganalisis data dan maklumat borang penilaian produk	42
4.1	Kronologi pembinaan produk	51

PTTA UTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN	TAJUK	MUKA SURAT
1	Jadual Kurikulum Ijazah Sarjana Muda Kejuruteraan KUiTTHO	102
2	Struktur Kursus Sijil Kejuruteraan Awam Politeknik Kota Kinabalu, Sabah	103
3	Borang Soal Selidik	104
4	Borang Penilaian Modul	105
5	Keputusan alpha Cronbatch Kajian Rintis	106
6	Modul – 5 Self-Learning Materials (Module) : The Concept and Format	107
7	Surat Permohonan Untuk Mendapatkan Maklumat Kajian Akademik.	108
8	Modul Latihan Pemikiran Kreatif Untuk Bakal Usahawan	109

SENARAI SINGKATAN

DEB	-	Dasar Ekonomi Baru
IPT	-	Institusi Pengajian Tinggi
IPTA	-	Institut Pengajian Tinggi Awam
IPTS.	-	Institut Pengajian Tinggi Swasta
JTR	-	Jabatan Tenaga Rakyat
ITM	-	Institut Teknologi Mara
KUiTTHO	-	Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn
PTV	-	Pendidikan Teknik dan Vokasional
SPSS	-	Perisian Statistical Package For Social Science
ABBM	-	Alat Bahan Bantuan Mengajar
ITTHO	-	Institut Teknologi Tun Hussein Onn

BAB I

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Dalam usaha kerajaan mempertingkatkan prestasi ekonomi Bumiputera, cabaran yang dihadapi bukan sahaja setakat hendak meningkatkan penyertaan golongan Bumiputera, tetapi juga untuk mendekatkan jurang perbezaan ekonomi antara Bumiputera dengan bukan Bumiputera. Cabaran-cabaran ini memerlukan Bumiputera lebih bersedia, lebih-lebih lagi dalam keadaan negara ingin mencapai tahap negara industri maju.

Dalam usaha negara ingin mencapai negara perindustrian, pelbagai langkah serta pendekatan telah diambil oleh kerajaan termasuklah menambahkan bilangan usahawan sama ada usahawan Bumiputera mahupun usahawan bukan Bumiputera. Industri kecil memainkan peranan yang penting bagi mengimbangi pertumbuhan sektor perindustrian dan juga mencapai matlamat Dasar Ekonomi Baru (DEB). Dahulu bilangan usahawan adalah terlalu sedikit dan majoritinya terdiri daripada kalangan bukan Bumiputera. Menurut Abdullah Ahmad Badawi (1992 dalam Chamhuri Siwar, Mohd. Yusof Kasim

& Abdul Malik Ismail 1992), dua puluh tahun dahulu mungkin usahawan bumiputera dapat dibilang dengan jari. Sekarang bilangan usahawan-usahawan kecil yang serius untuk bermiaga sudah meningkat. Disamping itu, kini wujud beberapa individu korporat yang ada diantaranya mampu menerajui sektor-sektor tertentu dalam bidang tersebut.

Bagi merealisasikan hasrat kerajaan, pelbagai kemudahan telah ditawarkan bagi menggalakkan lahirnya lebih ramai usahawan terutamanya usahawan bumiputera. Menurut Shaharudin Haji Haron (1992 dalam Chamhuri Siwar, Mohd. Yusof Kasim & Abdul Malik Ismail 1992), Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri telah memberi dan akan terus memberi bantuan, kemudahan, galakan dan khidmat nasihat dari semasa ke semasa kepada syarikat Bumiputera yang bercadang atau telah berkecimpung dalam bidang ini.

Selain itu, kerajaan juga telah mengambil langkah bijak dengan menambahkan lagi peluang kepada usahawan-usahawan sebagaimana di peringkat antarabangsa. Pihak kerajaan Malaysia telah melibatkan diri secara langsung dan aktif dalam Pacific Era, Kerjasama Selatan-selatan, G-15 dan G-77 dengan matlamat untuk mendapatkan pasaran dan memperkenalkan negara di peringkat tersebut. Dengan itu usahawan Melayu perlulah bersama-sama memikirkan tentang cara-cara untuk mengambil kesempatan yang luas terbuka (Shahidan Kasim 1992, dalam Chamhuri Siwar, Mohd. Yusof Kasim & Abdul Malik Ismail 1992).

Kerajaan berhasrat melahirkan lebih ramai lagi usahawan agar negara mampu untuk bersaing dengan pembangunan yang pesat di peringkat antarabangsa seperti di United Kingdom. Perkembangan industri kecil di United Kingdom meningkat dua kali ganda dalam tahun 80-an dan pertumbuhan yang mendadak sekitar tahun 1990. (David Deakins, 1999). Pertumbuhan yang menggalakkan ini harus dicontohi bagi

mengurangkan kadar pengangguran dikalangan graduan sebagaimana yang telah disarankan oleh kerajaan.

Namun begitu, bagi seorang usahawan, mereka perlu berfikiran kreatif bagi memenuhi ciri-ciri yang perlu ada pada seseorang usahawan yang membezakannya dengan seorang peniaga. Menurut Barjoyai Bardai, (2000), seorang bakal usahawan merupakan seorang yang sentiasa kreatif mencari idea baru untuk mengeksplotinya menjadi peluang perniagaan. Contohnya, salah satu senario yang berlaku di United Kingdom adalah kebanyakan usahawan yang wujud di sana, mereka mempunyai idea yang baik (invention) tetapi lemah di dalam mengkomersilkan idea (innovation and diffusion) (David Deakins, 1999).

Di samping kerajaan menggalakkan kelahiran seseorang usahawan, penekanan haruslah diberikan kepada kelahiran usahawan yang berfikiran kreatif supaya negara akan terus maju dengan pengeluaran produk dan perkhidmatan yang unik dikalangan usahawan itu sendiri mahupun daripada usahawan luar negara.

Galakan kelahiran usahawan ini haruslah dipupuk dikalangan para siswazah bagi mengelakkan pengangguran yang terus menghantui negara kini. Kerajaan melalui Kementerian Pembangunan Usahawan amat menggalakkan penglibatan siswazah untuk melibatkan diri dengan dunia keusahawanan melalui pelaksanaan pelbagai program seperti program Pra Skim Usahawan Siswazah (Pra-SUS) bagi memperluaskan pengetahuan dan pendedahan dalam bidang keusahawanan dikalangan pelajar Institut Pengajian Tinggi (IPT). Mereka ini diberi latihan asas yang merangkumi aspek pengurusan syarikat, pengurusan kewangan dan juga pendaftaran syarikat.

Justeru itu, tumpuan haruslah diberikan kepada pendidikan dan pendedahan terhadap bidang keusahawanan, budaya keusahawanan, program-program latihan dan pembangunan usahawan bagi meningkatkan penyertaan lebih ramai lagi usahawan serta mampu melahirkan usahawan yang berkebolehan serta berdaya saing.

1.2 Latarbelakang masalah

Sebelum DEB dilaksanakan, kebanyakan rakyat Malaysia terutamanya bangsa Melayu melibatkan diri dalam sektor pertanian, nelayan, bekerja sebagai buruh kasar serta bermiaga secara kecil-kecilan. Perkataan “usahawan” belum lagi wujud ataupun difahami. Menurut Barjoyai Bardai (2000), sejak kebelakangan ini usahawan merupakan satu perkataan popular di Malaysia dan perkataan ini selalu disebut serta digunakan bersilih ganti dengan perkataan peniaga.

Perkataan ini menjadi popular apabila kerajaan mula melaksanakan DEB yang salah satu matlamatnya adalah untuk menggalakkan penglibatan Bumiputera dalam bidang perniagaan. Perkataan ini semakin dikenali apabila Malaysia mula menghadapi masalah pengangguran dikalangan siswazah. Dalam hal ini bidang keusahawanan dikenalpasti sebagai satu jawapan kepada masalah pengangguran ini.

Namun terdapat beberapa kelemahan yang berlaku dikalangan usahawan yang disebabkan oleh beberapa faktor. Menurut Wan Liz Ozman Omar (2000), kelemahan usahawan adalah disebabkan oleh sikap negatif, perniagaan “Ali-Baba dan Atas Angin”, rendah kemahiran dalam perniagaan, kurangnya maklumat perniagaan, lemah pengurusan syarikat, masalah kewangan dan pembiayaan dan lemah budaya niaga.

Namun begitu kadar kegagalan ini boleh dikurangkan melalui pengaplikasian kekreatifan pemikiran yang ada pada seseorang.

Selain itu juga kegagalan dan kejayaan seseorang usahawan itu tidak bergantung kepada kelulusan akademik seseorang. Menurut Yep Putih (1985), kelulusan akademik dan teknikal bukan menjadi syarat utama untuk berjaya. Ramai orang yang berkelulusan tinggi dan berjaya sebagai eksekutif di syarikat-syarikat yang besar tetapi gagal mewujudkan dan mengembangkan perniagaannya sendiri. Mereka mempunyai pengetahuan dan kemahiran di bidang-bidang tertentu tetapi tidak mempunyai kualiti keusahawanan.

Jika diperhatikan, setelah wujudnya ramai usahawan, kebanyakan mereka tidak menitikberatkan aspek kekreatifan pemikiran mereka dalam membangunkan perniagaannya. Ini bercanggah dengan ciri-ciri yang perlu ada pada seorang usahawan. Menurut Barjoyai Bardai (2000) lagi, seseorang itu dianggap menjadi usahawan jika ia berupaya berfikir secara kreatif, mengenalpasti peluang perniagaan, menginovasi peluang perniagaan itu menjadi satu rancangan perniagaan yang mampu untuk maju dan selanjutnya mengusahakan perusahaan tersebut sehingga berjaya. Golongan peniaga pula menduduki tahap yang kedua apabila dia lebih menitikberatkan peranannya sebagai seorang yang cuba merealisasikan apa yang telah dirancang dan diwujudkan oleh seorang usahawan.

Daripada sifat-sifat seorang usahawan, kita telah mengenalpasti beberapa ciri-ciri penting dalam keusahawanan yang perlu dibentuk dan dididik di kalangan para graduan dan lepasan sekolah. Satu kaedah pemikiran kreatif yang boleh digunakan disebut kaedah pemikiran lateral atau pemikiran songsang. Ia merupakan satu kaedah pemikiran yang diperkenalkan oleh seorang ahli fikir Dr. Edward De Bono (1999). Kaedah ini

merupakan satu kaedah pemikiran sementara untuk mewujudkan idea-idea yang kreatif. (Edward De Bono, 1999 dalam Munir Shuib dan Azman Azwan Azmawati 2001).

Kepentingan bidang keusahawanan ini semakin penting dan memerlukan perhatian yang serius daripada kerajaan memandangkan kadar pengangguran yang semakin membimbangkan. Jika kita lihat sekarang, Institut Pengajian Tinggi Awam (IPTA) dan Institut Pengajian Tinggi Swasta (IPTS) melahirkan beribu-ribu graduan setiap tahun. Kebanyakan mereka masih menganggur dan hanya menghabiskan masa tanpa melakukan aktiviti-aktiviti yang memberi manfaat kepada mereka. Perangkaan ini termasuklah graduan daripada pelbagai latarbelakang iaitu samada graduan sastera mahupun graduan kejuruteraan.

Statistik graduan menganggur yang diperolehi oleh Jabatan Tenaga Rakyat (JTR) adalah melebihi 46,000 orang. Angka ini dijangka akan bertambah berkali ganda pada tahun 2003 kerana tahun 2003 adalah tahun pertama kebanyakan IPTS mengeluarkan graduan mereka. Jumlah IPTS di seluruh negara melebihi 700 buah kesemuanya. (Dr. Haji Abd. Latiff B. Ahmad, 2002).

Kebanyakkan daripada golongan muda lebih cenderung untuk bekerja di sektor kerajaan mahupun swasta berbanding memilih bidang perniagaan atau terlibat dalam keusahawanan sebagai sumber pendapatan mereka. Menurut Yep Putih (1985), golongan muda hari ini keberatan untuk memilih bidang keusahawanan sebagai kerjaya. Mereka masih beranggapan bahawa bidang ini tidak dapat memberikan jaminan masa depan seperti mana yang boleh diperolehi jika bekerja di sektor awam mahupun swasta. Bidang ini mungkin dilihat mempunyai pelbagai risiko yang perlu ditanggung oleh seseorang yang menceburinya seperti risiko kerugian, kejatuhan, risiko persaingan dan risiko ketika mula memasuki sesuatu pasaran.

Bidang keusahawanan dipilih setelah gagal mendapatkan pekerjaan lain yang dianggap lebih stabil dan membanggakan. Menurut Khairuddin Khalil (1996), bidang keusahawanan telah dijadikan sebagai pilihan terakhir atau pekerjaan sementara sahaja. Situasi ini ternyata tidak selaras dengan kehendak dan cabaran yang wujud dewasa ini.

Pemilihan bidang keusahawanan oleh para graduan IPT juga dipengaruhi oleh faktor kursus pengajian yang diikuti semasa di kampus. Sebagai contoh, jika seorang pelajar itu mengikuti kursus sains, maka bidang yang bakal dipilih sudah tentu bidang yang mempunyai perkaitan dengan bidang sains. Henderson dan Robertson (1999), berpendapat bidang pengajian yang diikuti oleh pelajar mempengaruhi pemilihan kerjaya. Di samping itu, mereka juga berpendapat pengaruh sekeliling seperti guru, ibubapa, rakan-rakan dan persekitaran juga turut menyumbang ke arah pemilihan bidang keusahawanan sebagai satu kerjaya bagi golongan muda.

Pendidikan keusahawanan telah dititikberatkan di kolej-kolej dan di universiti-universiti negara barat. Jika kita lihat senario yang berlaku di sana, pendidikan keusahawanan diberi perhatian serius serta mendapat sambutan menggalakkan daripada pelajar. Menurut Thomas W. Zimmerer dan Norman M. Scarborough (2002),

“Colleges and Universities have discovered that entrepreneurship is an extremely popular course of study. Disillusioned with corporate America’s downsized job offerings and less promising career paths, a rapidly growing number of students sees owning a business as an attractive career option. Today more than 1,500 colleges and universities offer courses in entrepreneurship and small business to some 15,000 students. Many colleges and universities have difficulty meeting the demand for courses in entrepreneurship and small business.”.

Kolej-kolej dan universiti-universiti mendapati bahawa keusahawanan adalah kursus yang popular dalam pendidikan. Kekecewaan dengan kegagalan syarikat yang menawarkan peluang pekerjaan, jumlah pelajar yang berpendapat bahawa dengan

memiliki sebuah perniagaan merupakan satu peluang kerjaya yang baik, meningkat secara mendadak. Lebih daripada 1,500 dengan 15,000 pelajar kolej-kolej dan universiti-universiti menawarkan kursus-kursus dalam keusahawanan dan industri kecil.

1.3 PERNYATAAN MASALAH

Usahawan sekarang kurang kreatif kerana mereka tidak menjadikan masalah yang ditanggungnya sebagai peluang yang boleh dimanfaatkan serta mendatangkan keuntungan kepadanya. Menurut David Deakins (1999),

"Opportunities are generated by change. Change may be political, economic, social, demographic or technical. For example, economic change may be characterized by a period of economic growth and expanding demand, which may create opportunities for new business ideas that take advantage of increased affluence, leisure time and spending power of the population.".

Peluang-peluang telah dilahirkan oleh perubahan. Perubahan mungkin dari segi politik, sosial, demografi atau teknikal. Sebagai contoh, perubahan ekonomi mungkin disebabkan oleh tempoh pertumbuhan ekonomi dan peningkatan permintaan yang mana akan menghasilkan peluang-peluang kepada idea perniagaan baru yang memberi kelebihan peningkatan kekayaan, kelapangan masa dan peruntukan kuasa daripada pencemaran. Dengan ini, semasa negara kita sedang menghadapi masalah kcgawatan ekonomi, ramai dikalangan usahawan menghadapi masalah kebankrutan kerana mereka tidak kreatif menggunakan masalah yang ditanggungnya sebagai peluang yang boleh dimanfaatkan.

Masalah usahawan yang kurang kreatif ini, dapat diperhatikan dalam senario yang berlaku di zaman penggunaan komputer sekarang ini yang semakin meluas serta menjadi penting dalam kehidupan manusia. Kebanyakan usahawan berebut-rebut membuka perniagaan yang berkaitan dengan komputer seperti siber kafé dan perniagaan ini menjadi tarikan minat serta perhatian kebanyakan usahawan Bumiputera. Maka akan berlakulah persinggan sengit antara usahawan-usahawan dalam perniagaan ini. Mereka kurang kreatif serta tidak menggunakan peluang yang ada untuk menceburi perniagaan lain seperti perniagaan dalam bidang pertanian, perikanan dan kesihatan. Maka berlakulah pengabaian terhadap bidang peniagaan tersebut.

Sebagai contoh, Majalah Usahawan, Mac 2000, seorang usahawan, Azlinda Senawi, pengarah Razlan Management, menceburi bidang perniagaan dengan membuka siber café menambahkan lagi bilangan usahawan dalam bidang tersebut. Beliau seharusnya mempunyai idea yang unik untuk mempelbagaikan bidang yang bolch diceburinya seperti dalam bidang pendidikan dengan mewujudkan kelas-kelas komputer untuk kanak-kanak berumur 6 hingga 12 tahun.

Tinjauan juga telah dibuat di sekitar Parit Raja, Johor yang menunjukkan bahawa kebanyakan usahawan bumiputera di situ kurang kreatif untuk menceburi bidang perniagaan yang baru atau mengembangkan perniagaan yang scdia ada. Apa yang boleh dilihat, kebanyakan usahawan di kawasan ini terutamanya usahawan kerepek menjalankan teknik pemasaran dan pembungkusan yang hampir sama. Pembungkusan mereka tidak menggambarkan wujudnya perbezaan produk yang dihasilkan di kalangan mereka. Mereka juga tidak menggunakan kekreatifan pemikiran mereka untuk mewujudkan suatu produk atau perkhidmatan yang berbeza dan menarik minat pelanggan membuat pembelian produk.

RUJUKAN

Ab Aziz Yusof (1999). "Asas-asas keusahawanan" Cetakan pertama. Petaling Jaya, Selangor : Prentice Hall (M) Sdn. Bhd.

Ahmad Khamis (1999). *Etika (Pendidikan Moral) Untuk Institusi Pengajian Tinggi*. Kuala Lumpur : Kumpulan Budiman Sdn. Bhd.

Anung Haryono (2002), "Module – 5 : Self-Learning Materials (Module) : The concept and Format".

Barjoyai Bardai (2000). "Keusahawanan dan perniagaan" Cetakan Pertama. Kuala Lumpur: Dewan bahasa dan pustaka. m.s 62-160.

Chamhuri Siwar, Mohd. Yusof Kasim & Abdul Malik Ismail.(1992). "Ekonomi Bumiputera Selepas 1990". Cetakan Pertama.Bangi, Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.

Deakins D. (1999). "Entrepreneurship and Small Firms". Cetakan Kedua.United Kingdom, McGraw-Hill Publishing Company.

Faridah Shahadan, Hasnah Ali, Ismail Muhd. Ali, Ismail Muhd. Salleh, Madeline Berma, Rahmah Ismail, Rogayah Mat Zin, Zaimah Darawi dan Zaini Mahbar(1990). "Keperluan kepada industri sokongan". 21& 22. m.s 240-262.

- Fiol C.M (1995). "Thought world colliding: The role of Contradiction in corporate innovation processes". *19 (no.3)*. m.s 71-74.
- Fischer, E. (1992). "Sex Differences and Small Business Performance Among Canadian
- Gibb W. D. Jr. (1994). "Toward A Theory Of Entrepreneurial Careers. " *Entrepreneurship Theory And Practice*. 19 (2). m.s 7-21.
- Hassan Mohd. Noor (2002). "Kejatuhan Usahawan Melayu." *Massa*. m.s4.
- Henderson, R. dan Robertson, M. (1999). "Who Want To Be An Entrepreneur? Young Adult Attitudes To Entrepreneurship As A Career." *Journal Of Entrepreneurial Behaviour Dan Research*. 41 (5). m.s236-245.
- Jalani Omar, Wan Shaharudin Wan Dahalan, Juperi Nawawi, dll (1985). " Kajian mengenai minat bermiaga di kalangan belia Bumiputera, pengkhususan terhadap penuntut-penuntut Sekolah Menengah di Daerah Kelang, Selangor". Institut Teknologi Mara.
- Kamdi Kamil. (1990). "Keberkesanan program pengajaran Alam dan manusia secara bermodul untuk murid-murid pencapaian tinggi tahun 5". Tesis Sarjana USM.
- Kamus Dewan (2000). Edisi Ketiga. Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur.
- Kementerian Pendidikan Malaysia (2002) Struktur Kursus Sijil Kejuruteraan Awam Politeknik Kota Kinabalu. Dicapai pada 15 Januari 2003 di www.pkksabah.edu.my
- Kementerian Sumber manusia (2002). Ucapan YB. Timbalan Menteri Sumber Manusia Dr. Haji Abdul Latiff Bin Ahmad Sempena Majlis Taklimat Skim Latihan

Graduan Akademi Mahir, Dungun Pada 3 Mei, 2002 (Jumaat). Dicapai pada 17 Julai 2002 di www.jaring.my/ksm/bmver/spdm47.htm.

Kementerian Sumber Manusia (2002). Ucapan Datuk Dr Fong Chan Onn, Menteri Sumber Manusia sempena Majlis Perasmian Pesta Kerja (Job fair) di Megamall, Mid Valley City, Kuala Lumpur pada 3 februari 2002. Dicapai pada 17 Julai 2002 di www.Kementerian Sumber Manusia, Malaysia. Htm

Khaairuddin Khalil (1996). "Keusahawanan Sebagai Kerjaya." Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka. m.s 5-26.

Majalah Usahawan.(2002). "*Razlan Management sedia peluang jadi usahawan di bidang IT*".Majalah Usahawan. Mac 2002. m.s 12-13.

Meyer, G. R. (1979). "The Development Of Minicourses (With A Basis In Educational Technology) For The In-Service Education Of Teachers And Trainers".
Programmed Instruction And Educational Technology, 16(1); m.s 24-37

Mohammad Kamaluddin Bin Mohd. Effendie, Abang Ahmad b. Abang Hj. Dahalan, Amy Bt. Sulaiman, dll (1985). "Bakal graduan ITM: Penglibatan dalam perniagaan kecil dan sederhana". Institut Teknologi Mara.

Mohd Salleh Abu dan Zaidatun Tasir (2001), "Pengenalan kepada analisis data berkomputer : SPSS 10.0 For windows". Cetakan Pertama.Kuala Lumpur, Venton Publishing

Mohd. Majid Konting (2000), "Kaedah Penyelidikan Pendidikan". Cetakan Pertama.Kuala Lumpur, Dewan Bahasa dan Pustaka.

Mohd. Noor. Abdul Ghafar (1999). "Penyelidikan Pendidikan". Universiti Teknologi Malaysia, skudai, Johor.

Munir Shuib dan Azman Azwan Azmawali (2001). "Pemikiran Kreatif". Terbitan pertama. Petaling Jaya, Selangor: Prentice Hall, Pearson Education Malaysia Sdn. Bhd.

Nor Helme hj. Padeli (1999). "Penggunaan otak kiri atau kanan : Satu tinjauan terhadap pelajar ijazah muda semester III sesi Jun 1999/2000 jabatan kejuruteraan mekanikal di ITTHO". Institut Teknologi Tun Hussein Onn.

Nor Ilham Mat Zin (1999). "Persepsi pelajar tentang pengaruh kemahiran berfikir kritis dan kreatif terhadap pencapaian akademik pelajar semester 3, sarjana pendidikan di KUiTTHO". Institut Teknologi Tun Hussein Onn.

Papalia D.E dan Old S. W. (1988). " Psychology". United States of America. McGraw-Hill

Praag, C. M. V. dan Opheim, H. V. (1995). "Determinants Of Willingness And Opportunity To Start As An Entrepreneur." *Kyklos*. 48 (4). m.s 513-540.

Salaudin Ahmad (2002). "Dr Nor Hisham pilih kelainan usahakan ternakan lembu tenusu." *Usahawan*. Mac 2002. m.s 36-37.

Salkind N. J. (2000). "Exploring Research". Fourth Edition. United States of Amerika. Prentice-Hall, Inc.

Samsu Yaacob (1996). "Aplikasi kemahiran berfikir Dalam Pembelajaran Bahasa Melayu Menengah Atas". Kajang Selangor: Makruf Publisher and Distributor Sdn. Bhd.

Shaharom Nordin (1994). Penghasilan dan penilaian keberkesanan modul pengajaran kendiri fizik di kalangan pelajar berbeza kebolehan dan jantina pada peringkat tingkatan empat. Tesis Ph. D., Universiti Teknologi Malaysia, 48.

Shaharom Nordin (1995). "Pengajaran Individu Menggunakan Modul Pengajaran Kendiri Di Sekolah Menengah." Kertas Kerja Dibentangkan Di Seminar Nasional Ke-5 Pengurusan Pendidikan, Institut Aminuddin Baki, m.s 28-30 November. 18

Sobri Salamon (1989). *Ekonomi Islam – Pengenalan Sistem Dan Kemungkinan*. Al-Rahmaniah Badan Dakwah Dan Kebajikan Islam, Malaysia.

Uma Sekaran, (2000), "Business Research Methodology". United Kingdom.

Urlacher, L. S. (1999). "Small Business Entrepreneurship: An Ethics And Human Reations Perspective." Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall. m.s 19-12

Wan Liz Ozman Wan Omar (2000). "Mengurus agenda abad 21: Cabaran dan persiapan dalam era globalisasi". Cetakan pertama. Kuala Lumpur. Golden Books Centre Sdn. Bhd.

Wiersma, W. (1995). "Research Methods in Education. An Introduction". 6 th Edition. London : Allyn & Bacon.

Yep Putih (1985). "Keusahawanan". Kuala Lumpur : Dewan Bahasa dan Pustaka

Yew, Kam Keong (2002). "Bebaskan kreativiti anda." Terbitan pertama. Cheras, Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distribution Sdn. Bhd.. m.s 12-14.

Zaidatol Akmaliah Lope Pihie (1993). *Kemahiran Keusahawanan Dalam Pendidikan Vokasional : Satu Jaminan Kerjaya* : Jurnal Pendidikan, Jun 1993, Jilid 37. Bil 78